

31 - 29 ביוני 1973

„דור סוציאלי“

לזוגות צעירים

בעיית הדיור לזוגות הצעירים ממשיכה לתפוס מקום מרכזי בפעולתנו.

הסברנו את הפיתרון המוצע עלידינו בנאום קצרצר, בעיקבות הצעת-חוק של ח"כ שמואל תמיר. תמיר הציע להעניק הטבות מפליגות לבעלי-בתים ולקבלנים, כדי לספק זירות להשכרה. הוא הציע להגדיל הטבות אלה למי שבונה בתים כאלה בשטחים המוחזקים.

נמנענו מהצבעה ואמרנו: אורי אבנרי: חבריהכנסת תמיר חשף בעייה, אבל לא סיפק לה את הפיתרון הנכון. השר שרף הצביע על הליקויים בהצעת חבריהכנסת תמיר, מבלי להציע שום פיתרון משלו.

הפיתרון של חבריהכנסת תמיר הוא פיי-תרון ימני, וזם פיתרון כוזב. הוא בא להעשיר עוד יותר את העשירים ממילא, לממן מה שנקרא „רווחה פרטית“, מבלי לתת את הזכויות לאלה הזקוקים לכך.

השר שרף, בדבריה, הזכיר את הפיתרון הנכון. אני מתפלא — אולי אינני מתפלא — על כך שאיננו מגשים אותו.

הפיתרון הפשוט הוא שהממשלה תיכנה דירות להשכרה לאותם הזקוקים לכך, ותשכיר אותן כתנאי-דיור סוציאליים. זאת-אומרת: תמורת שכר-דירה המתאים להכנסתו של הזוג הצעיר.

זהו הפיתרון הפשוט, והוא מתגשם בארצות לאור דוקא סוציאליסטיות, אלא גם בארצות קפיטליסטיות בעלות תודעה סוציאלית מתקדמת. הוא איננו מתגשם במדינת ישראל.

הממשלה חייבת לקבוע כמה מישפחות, כמה זוגות צעירים ופנסיונרים, זקוקים לדיור סוציאלי. הממשלה חייבת לגייס את האמצעים כדי לספק בעצמה דיור סוציאלי זה. הסוכסידיה צריכה להינתן לזקוקים, לא לקבלנים עשירים, כהצעת חבריהכנסת תמיר.

יש עוד סיבה שבגללה לא יכולתי להצביע בעד הצעת חבריהכנסת תמיר, גם אילו הסכמתי לפרטיה. משום-מה הוא מבקש לשרבב גם בהצעה הזאת את חלומות ארץ-ישראל השלמה, שבמיקרה זה היא ארץ-ישראל משתלמת — לקבלנים ולעשירים.

האמת הפשוטה היא, שלממשלה אין המשאבים הדרוים שים לדיור סוציאלי, בגלל תקציב-הביטחון המנופח, הבלוע על-מעלה מרבע מהתוצר הלאומי הגולמי. התקציב המנופח הזה דרוש מפני שהממשלה מנהלת מדיניות של סיפוח שטחים.

אם יותרו על מדיניות זו וינקטו מדיניות אחרת, אפשר יהיה להקטין בהדרגה את תקציב-הביטחון ויהיה לממשלה הכסף לדיור סוציאלי.

זהו הפיתרון היחיד, האפשרי והדרוש לבעייה זו.

איך להציל ילדים

ממורות מכשפות?

מורה שעבדה 20 שנה במיקצוע, שהתעיפה בתמי-קיד מפרץ זה — אינה יכולה להתפטר. אם תפרוש ממיקצועה, תצא בידיים ריקות.

ח"כ שלום לוי, מוכיח הסתדרות המורים, הציע פיתרון חלקי לבעייה זו. הצעתו: לשמור למורה כזו את הזכות לקבל פנסיה — כשתגיע לגיל 60. הצבעתי בעד הצעה זו, אך בשעת הוויכוח הצעתי פיתרון אחר, צודק הרבה יותר:

אורי אבנרי: ...הסתרון האמיתי לבעייה הוא ל-העניק למורה, אשר סיימה עשרים שנות עבודה, סיצויים מלאים, אם היא רוצה להתפטר. אני מכיר מורה שהתחילה לעבוד בהוראה בגיל שמונה-עשרה. עוד בהיותה בסמינר לקחו אותה להוראה. כלומר, היא סיימה עשרים שנות הוראה בגיל 38. לפי הצעת החוק של חבריהכנסת לוי היא צריכה לחכות עשרים-ושתיים שנה, עד שתקבל את הגימלאות שחבריהכנסת לוי מבטיח לה.

אין זה פיתרון. אדם צעיר בגיל ארבעים, שמאחוריו עשרים וכמה שנות הוראה, אין זה פיתרון שבבילו לחכות עוד עשרים שנה, כדי לקבל משוה.

אם אתה רוצה לעשות צדק עם כל האנשים האלה, ובייחוד אם אתה רוצה לשכנע מורות מסוימות להתפטר, אתה חייב לתת להן את הדבר האחד שהן מבקשות, והוא: פיצויי פיצויין.

זהו הדבר היסודי. אין לזה שום תחליף. יש לשחרר את מערכת-החינוך ממאות-מאות מורות שהן אסון לחינוך הישראלי. על מגמה זו לא יכול להיות שום יכוח.

זהו קלדה למערכת החינוך, קלדה לבתי-הספר, אסון לילדים הזומרים ברגע זה, במאות בתי-בית ברחבי הארץ, אצל מורות שאולי לא

התאימו אף פעם להוראה, וכווראי חדלו מומן להתאים להוראה. מורות השונאות את ההוראה, ראה, השונאות את הילדים, שבשכרין כל רגע שד בילדי כפיתה הוא עינוי וסיוט.

את המורות האלה יש להביא להתפטרות, עלידי הענקת זכות לפיצויים מלאים. אפשר לומר לגברת הנכבדה: עבדת עשרים שנה, את מקבלת סכום די נכבד. בצורה זו אתה מקל על אשה זו את המעבר למיקצוע אחר.

...יש עוד נקודה, שהיית רוצה לעמוד עליה בהודמ נות זו: שד קראתי מכתב של מורה בהד החינוך. התרשמתי ממנו עמוקות. מפני שהוא מודה עם כל מה ששמעתי ממורות אחרות. אני מדבר על מחלקת החשבונות של משרד-החינוך.

ייתכן שצריך להמציא בארץ מדע שנקרא „לוקשנולוגיה“ — מדע הכנת הלוקש. צריך אולי להוסיף שנת לימוד בפנימנר למורים, כדי שהמורים יבינו את הלוקש שלהם.

כאשר המורה רוצה לדעת מהי משכורתה, הרי היא הולכת לאותה מחלקה של משרד החינוך והתרבות. שם היחס אל המורות הוא כהסו בשוק של שפחות — יחס מבוז. הוד מעלתו הפקיד מתייחס אל המורה כאל גרגיר אבק.

היא אי-היכולת המוחלטת של רוב מיקרי, בכנסת אחת, לשנות את חוקיהבחירות כך שהוא יכול להנציח את עצמו בבחירות הבאות.

ארבעה תנאי-ברזל

שהרי זוהי הדרך לדיקטטורה, לדמוקרטיה עממית, לשיתוף של כת קטנה באמצעות מיני-לגת-לזוייתן.

יש למנוע כל שינוי בשיטת-הבחירות או בשיטת חלוקת המנדטים, אלא בארבעה תנאי-ברזל:

(א) רוב של שלושה רבעים מן הבית. כלומר: 90 חבריהכנסת. בצורה זו תימנע קנונייה של המערך וגח"ל.

(ב) הצבעה חוזרת בכנסת הבאה. כלומר: ששום חוק כזה לא יתקבל בכנסת אחת, אלא יחזור ויידון בכנסת הבאה אחריה.

(ג) אישור של בית-המישפט לכך שהשרי נזוי אינו פוגע בזכויות-היסוד דמוקרטיות. כלר מר: מתן זכות ערעור בפני בית-המישפט העליון על כל שינוי כזה, ומתן הזכות לבית-המישפט לפסול את השינוי.

(ד) אישור התיקון כמושארעם.

קנונייה עופר-באדר מוכיחה עד כמה חיוני להנהיג ערובות אלה במציאות של ישראל. אצלנו שוררת הפקרות של הרוב, ואפילו הפקרות של רוב מדומה — שהרי רוב

ח"כ שלמה לורנץ (אגו"י) העלה הצעת-חוק שנועדה לקבוע שניתן לשנות חוקי-בחירות רק ברוב של 80 ח"כים, בעוד ש„חוק היסוד“ הקיים מחייב רק רוב של 61. על-פי הידברות קודמת נמנעו כל הסיעות הקטנות, כדי להביע את דעתן על קנונייה עופר-באדר. להלן דבריו: אורי אבנרי: נמנענו מהצבעה על הצעת-החוק של חבריהכנסת לורנץ, מפני שגם היא אינה מרחיקת-לכת די הצורך. אין להשלים עם כך שרוב זמני של 80 חבריהכנסת — אנשי המערך וגח"ל בלבד — יוכל לשנות בתהליך חד-פעמי סדר-היסוד דמוקרטיים, ולכונן במדינה דיקטטורה חד-מיסלגתית או דר-מיסלגתית.

הבלוק של „חוקי יסוד“

מאז מעל הרוב בכנסת הראשונה בתפקידה להעניק למדינת-ישראל חוקה, מתחלך בארץ השקר המוסכם של „חוקי היסוד“. שקר-מוסכם זה מוסכם על המערך ועל גח"ל.

לפי שקר זה, יכולים חוקי-יסוד לשמש תחליף לחוקה. חוקה-היסוד הוא, כביכול, מעין חוקה בועיר-אנפין, אבר אחד של חוקה, ובבוא היום יצטרפו כל האברים האלה לגוף אחד, וכך תיווצר חוקה.

באותו היגיון אפשר לתפור יחד את הארי-ברום החתוכים של פרה שחופה, בתיקווה שבכך אפשר לברוא מחדש פרה חיה.

מהו המיבחן לחוקה אמיתית? לא גיבוב המליצות שבה, ולא הכרונות הטובות המוצהרות של המחוקק. לפי

הדור לדיקטורה

חברי המערך וגח"ל מתנגדים לקנונייה, אך נאלצים להצי-ביע בעדה בניגוד למצפונם ולהכרתם.

כולם נגד!

עשרות רבות של מאמרים נכתבו על הצעת עופר-באדר. עשרות מאמרים — ואף לא אחד — אחד! — בעדה. מעולם לא ראתה הארץ דעת-קהל כל-כך אחידה, כל-כך מגובשת. כל-כך מלוכדת מקיר א קיר, כמו זו שנתעוררה נגד קנונייה עופר-באדר. ובכל זאת ממש-כות מכוונת-הכפיה של שתי הסיעות האנטי-דמוקרטיות הגדולות להתקדם בביצוע המזימה.

דרושה לנו חוקה — לאלתר, דרושות לנו ערובות דמוקרטיות.

אחרת לא תעבורנה עוד שנים רבות, ואנחי נו נישאר עם קליפה ריקה שד דמוקרטיה מדומה, ועם שיתוף בלתי-מוגבל שד קומץ עמי-קני-מפלגה צנינים, מושחתים, מתנשאים, יהרי רים ומופקרים.

היו"ר מרדכי ביבי: חבריהכנסת אבנרי, אבקש להשתמש במושג זה, המכיל כל כך הרבה קטיגוריות, לרבות אותך. היה מיותר לומר „עסקני-מפלגה מושחתים“.

אורי אבנרי: אדוני היושב-ראש, אני משוכי נע שרוב עסקני-המפלגות אינם מושחתים.

היו"ר מרדכי ביבי: על כן הייתי מבקש שתחזור בך.

אורי אבנרי: דברי אלה מכוונים לעסקני-מפלגות מסוימים מאד.

היו"ר מרדכי ביבי: גם זה לא יהיה נכון לומר, ועל כן הייתי מבקש שתחזור מן הפיסקה הזאת.

אורי אבנרי: לצערי אין המציאות מרשה לי לחזור בי מכינויים אלה לגבי עסקני-מפלגות מסוימים.

אבר-בוחן זה, החוקה של סטאלין משנת 1936 היתה החוקה הדמוקרטית ביותר בעולם, והוא הדין לגבי החוקות השונות של קהיליות-בנות באמריקה הלטינית. המיבחן לחוקה הוא זה: האם היא מגנה על הזכויות המשוריינות של המיעוט בפני השרירות של הרוב? האם היא מעניקה לפרט זכויות שאינן ניתנות לשינוי, גם לא בהימצא רוב מיקרי שירצה בכך?

לשם כך דרושים שני אלה: (א) אי-היכולת של הרוב לשנות את החוקה, אלא בתהליך ארוך וממושך, עם הצי-בעות חוזרות ונישנות בהרכבים שונים.

(ב) יכולת בית-המישפט הבלתי-יתדני לפסול חוקים והחלטות שד הרוב, הנוגדים את עקרונות החוקה.

בחוקת ארצות-הברית יש גם זה וגם זה. בית-המישפט העליון מוסמך לפסול כל חוק הנוגד את החוקה, ושום רוב מיקרי אינו יכול לשנות את החוקה, כדי לבצע שינוי, דרושים רוב של שני שלישים בבית-הנבחרים, רוב של שני שלישים בסנאט, רוב בכל אחד מבתי-המחוקקים. בשני שלישים של המדינות של ארצות-הברית — 34 מדינות, והיי פרוצדורה ארוכה מאד, הנמשכת שנים רבות, ואין בה סיכוי לשום שינוי אם אינו עומד מאחוריו רוב יציב של דעת-קהל.

„חוקי-יסוד הכנסת“ מוכיח שאין זכר לערוי-בות אלה בחוקיהיסוד הישראליים.

רוב מיקרי בכנסת אחת יכול לשנותו בכל עת, בתהליך חד-פעמי. הדבר מחייב, כביכול, רוב „משורייני“ של 61 חבריהכנסת. איזה מין רוב הוא זה? לכל ממשלה יש רוב יותר גדול. די בתחבולה של המערך עם סיעה כלשהי, כדי להשיג רוב זה. די בנכונות של המערך לתת לסיעה כלשהי באקשיש קטן — כפי שקנונייה עופר-באדר זורקת באקשיש קטן לגח"ל, בצורת מנדט גנוב אחד.

זאת אינה חוקה, וזאת תחליף לחוקה, וזאת חק של חוקה-לעיתיד. זוהי, כסך-הכל, קארי-קטורה של חוקה.

אחת הערובות החיוניות ביותר לקיום הדמוקרטיה